

HYTE-neuvottelut osana hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja toimeenpanoa

26.5.2025

Stina Högnabba, erityissuunnittelija/HYTE-koordinaatio, kaupunginkanslia, strategiasasto

Heidi Hagman, hyvinvoinnin edistämisen päällikkö, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, hyvinvoinnin edistämisen palvelu

Sisältö

- Helsingin hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 valmistelu
- Helsingin HYTE-neuvottelujen toimintamalli sekä keskeiset tulokset vuoden 2025 neuvotteluista

Helsingin hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 valmistelu

Usea lainsäädäntö ohjaa valmistelua

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6§ määrittää kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä kuten:

- Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet.
- Helsingin kaupungin on **neuvoteltava** vähintään kerran vuodessa yhdessä HUS-yhtymän sekä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta
- Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. **Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista.** Helsingin kaupunki laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa.
- Lisäksi hyvinvointisuunnitelman sisältöä ohjaa erillislainsäädäntö kuten lastensuojelulaki, vanhuspalvelulaki ja laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä.

Tehtäväkokonaisuudet rakennetaan valtuustokausittain

- Työtä johdetaan tiedolla ja HYTE-tietopohjaa kehitetään jatkuvasti.
- HYTE-työlle valitaan **valtuustokausittain painopisteet**, jotka ohjaavat sisällöllisesti työtä (esim. hyvinvointisuunnitelma ja osa järjestöavustuksista).
- Kaupunginvaltuuston hyväksymä [hyvinvointisuunnitelma](#) ohjaa ja priorisoi työtä. Sen toteutuksen onnistumisesta kertoo vuosittain julkaistava [hyvinvointikertomus/Stadin HYTE-barometri](#).
- Vuosittain toteutetaan **HYTE-neuvotteluja** järjestöjen, HUS-yhtymän ja muiden kumppaneiden kanssa. Alkuvuodesta 2025 toteutetut laajat HYTE-neuvottelut luovat osaltaan tietopohjaa tulevaa hyvinvointisuunnitelmaa varten.
- Lisätietoja [hyte.hel.fi](#). sekä [intra](#). Kaupungin henkilöstöllä on käytössä [HYTE-teamskanava](#).
- Koulutuksia on tarjolla [Oppivassa](#).

HYTE-neuvottelut

Vuosittain käydään neuvotteluita voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman pohjalta olemassa olevien verkostojen kanssa. Hyödynnetään tietoa seuraavan vuoden suunnittelussa.

Valtuustokausittain eli 4 vuoden välein käydään laajempia ja kaikille sidosryhmille avoimia neuvotteluita tulevan hyvinvointisuunnitelman sisällöistä. (03/2025)

Helsingin kaupungin on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä HUS-yhtymän sekä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 toteuttaa kaupunkistrategiaa lainsäädännön edellyttämällä tavalla

Hyvinvointisuunnitelman tietopohja (mm.)

- Kaupunkistrategia
- Palvelustrategia
- Toimintaympäristöanalyysi, tilastot ja tutkimukset
- Minimitietosisältö ja HYTE-kerroin
- Edellinen hyvinvointikertomus
- HYTE-neuvottelujen tulokset

Raportointi:

- Vuosittainen raportointi kaupunginvaltuustolle ja muille sovituille ryhmille
- Valtuustokausittainen laaja hyvinvointikertomus
- [Sote-järjestämislaki 6§](#)

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja toimijoiden yhteinen työ huomioidaan talousarviota ja -toimintasuunnitelmaa laadittaessa.

Helsingin hyvinvointisuunnitelma kaikkien väestöryhmien osalta
[Sote-järjestämislaki 6§](#)

Toteutetaan osana perustyötä sekä osana eri työryhmien/verkostojen työtä sekä yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Helsingin hyvinvointisuunnitelmaan sisällytetään:

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

[Lastensuojelulaki 12§](#)

Neuvolasuunnitelma

[Terveydenhuoltolaki 15§](#)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

[Lakioppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 13§](#)

Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma

[Lakioppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 13§](#)

Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

[Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista \(vanhuspalvelulaki\) 5 §](#)

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteet ja toimenpiteet

[Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 5§](#)

Lapsiystävällinen Kunta toimintasuunnitelma (ei lakisääteinen)

Erillissuunnitelmia, jotka liitetään osaksi hyvinvointisuunnitelmaa

Helsinki

- Suunnitelma on valmistettava yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa.
- Vanhusneuvosto on osallistettava ikääntyneille suunnattujen sisältöjen valmisteluun.

[Lainsäädäntötarkastelu](#)

Tulevan hyvinvointisuunnitelman sisältöä ja toimeenpanoa uudistetaan

- Suunnitelmaa kevennetään ja priorisoidaan sisältöä paremmin aiempaan verrattuna.
- Suunnitelma sisältää poikkihallinnollisen HYTE-työn painopisteet, valtuustokausittaiset vaikuttavuustavoitteet mittareineen, vastuutahot sekä muita lainsäädännön edellyttämiä kirjauksia.
- Valitaan sellaisia tavoitteita, joissa toteuttajina on useampi kuin yksi toimiala sekä niiden saavuttaminen on mahdollista valtuustokauden aikana.
- Luovutaan pitkistä toimenpide- ja mittarilistauksista
- Tavoitteita edistävät toimenpiteet valitaan osana vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua.
- Hyvinvointisuunnitelma ohjaa kaupunkiyhteistä HYTE-työtä, ei yksittäisen palvelun kehittämistä ja on osa kaupunkistrategian toimeenpanoa. Valmistelussa käytetään vaikuttavuusperusteista suunnittelua, jossa hyödynnetään talousarvion valmisteluohjeita sekä Harvardin yliopiston valmennusta. Valmennus kohdistuu vuonna 2025 valtuustokauden tavoitteiden valintaan ja 2026 ratkaisujen/toimenpiteiden määrittelyyn osaksi 2027 talousarviota.
- Elämänkaariryöryhmillä on aiempaa isompi rooli valmistelussa ja seurannassa.
- Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan kaupunginvaltuuston päätöksentekoon maaliskuussa 2026. (ennen sitä operatiivinen johtoryhmä, kaupungin johtoryhmä ja kaupunginhallitus).
- Hyvinvointisuunnitelman etenemistä raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle

Esimerkkejä valmistelun etenemisestä sekä toimeenpanosta HYTE-neuvottelujen näkökulmasta

VALMISTELU

- Keväällä valmistellaan tiedon perusteella ehdotus painopisteiksi. Maaliskuussa 2025 käydyt HYTE-neuvottelut ovat osa tietopohjaa, eli järjestöt, neuvostot, HUS ja muut kumppanit ovat tuottaneet ajatuksia ja ehdotuksia yhteisiksi painopisteiksi.
- Elo-syyskuussa valmistellaan painopisteitä edistävät valtuustokausittaiset tavoitteet elämänkaarityöryhmissä, HYTE-valmistelussa sekä ehkäisevän päihdetyön ja lapsiystävällisen Kunta-työn osalta Kuvassa.
- HUS-yhtymä ja vanhusneuvosto osallistuvat valmisteluun erikseen sovitulla tavalla.
- Lokakuussa valmistellut painopisteet ja vaikuttavuustavoitteet yhteensovitetaan kaupunkistrategian kanssa ja linjataan sen jälkeen operatiivisessa johtoryhmässä (sote järjestämislain 6§ mukainen HYTE-vastuutaho)
- HYTE-valmisteluryhmä vastaa kokonaisuuden etenemisestä.

TOIMEENPANO

- Hyvinvointisuunnitelman hyväksymisen jälkeen käydään vuosittaiset HYTE-neuvottelut, johon osallistuvat kaupungin puolelta elämänkaariryöryhmien ja HYTE-valmistelun jäsenet sekä erikseen kutsuttuja henkilöitä.
- Neuvotteluihin kutsutaan mukaan kumppanit, kuten järjestöjä, oppilaitoksia, HUS, seurakunta, neuvostot, järjestöneuvottelukunta jne.
- Vuosittaisissa neuvotteluissa etsitään yhteisiä toimenpiteitä hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden edistämiseksi.
- Elämänkaariryöryhmät valitsevat toimenpiteet tämän jälkeen osana talouden ja toiminnan suunnittelua ja HYTE-valmisteluryhmä yhteensovittaa tarvittaessa.

Eri toimijoiden roolit ja aikataulut osana hyvinvointisuunnitelman valmistelua (esimerkki)

	Q3 / 24 Q4 / 24	Q1 / 25	Q2 / 25	Q3 / 25	Q4 / 25	Q1 / 26	02-03/2026
HYTE-barometri		Tietojen keruu, analysointi ja raportin kokoaminen	Valmis 03-2025	Opry 29.4.	Tiedoksi kaupunginvaltuuston strategiaseminaariin 4-5.6.		
HYTE-neuvottelut		12.2, 27.2 ja 5.3. Tuottavat yhteistä näkymää ratkaistaviin ilmiöihin ja yhteistyöhön		Raportit valmiit ja käsittely eri foorumeilla mm Opry 29.4 sekä järjestöneuvottelukunta			Vuosittaisissa neuvotteluissa 2027-2029 mahdollistetaan kaupungin ja muiden kumppaneiden yhteistä tekemistä suhteessa hyte-suunnitelman tavoitteisiin
HYTE-valmistelu	Aikataulu hyväksytty, lakipykälät käyty läpi ja yhteys muihin suunnitelmiin	Työpaja 14.3 rakentamisen malli	Tietopohjan läpikäynti		Painopisteet ja vaikuttavuustavoitteet - OPRY 28.10	Valmis hyte-suunnitelma OPRY 13.1.2026	PÄÄTÖKSENTEKO: Käsittely kaupungin johtoryhmä, kaupunginhallitus ja lopullinen hyväksyntä kaupunginvaltuusto.
			Muiden suunnitelmien yhteensovittaminen	Työpaja 16.5 Ilmiöt (painopisteet)	Haetaan toimialojen näkemys painopisteisiin, tavoitteisiin sekä suunnitelmaan. Yhteensovittaminen kaupunkistrategian kanssa sekä kirjoitustyö.		
		HYTE-neuvottelut		Tietopohjatyö (HYTE-tietopohja, toimintaympäristöanalyysi, kaupunkistrategia, palvelustrategia)			Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano 2026 ja eteenpäin (ratkaisujen ja toimenpiteiden valinta) osana vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua.
Elämänkaari-työryhmät		HYTE-neuvottelut		Väestöryhmän hyvinvointi ja alustavat ehdotukset ilmiöistä 12.5. mennessä HYTE-valmisteluryhmälle.	Painopisteet/ilmiöt ja vaikuttavuustavoitteet hyte-suunnitelmaan		
HUS-yhtymä		HYTE-neuvottelut		Työpaja 28.5 HYTE-valmistelun kanssa	Painopisteet ja vaikuttavuustavoitteet - keskustelu		
Vanhus-neuvosto		HYTE-neuvottelut		Vanhusneuvostossa käsitellään syksyllä painopisteitä ja tavoitteita ennen opryn 28.10 käsittelyä. Ikääntyneiden HYTE-työryhmä tekee erikseen sovittavalla tavalla yhteistyötä vanhusneuvoston kanssa.			

**Helsingin HYTE-
neuvottelujen toimintamalli
sekä keskeiset tulokset
vuoden 2025 neuvotteluista**

Hyte-neuvottelut - Mistä on kyse?

Tarkoitus on luoda pohjaa vaikuttavalle yhteistyölle puhumalla **hyvinvointia ja terveyttä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta** kaupungin yhteistyökumppaneiden (järjestöt, oppilaitokset, HUS, valtio) kanssa.

Neuvotteluilla vastataan uuden lainsäädännön tavoitteisiin ja Helsingin kaupungille osoitettuihin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 §).

Vuoden 2025 HYTE-neuvottelut olivat joka neljäs vuosi järjestettävät laajat neuvottelut, joiden tavoitteena on tuottaa tietoa uuteen hyvinvointisuunnitelmaan. Kolmeen ikäryhmäkohtaiseen neuvotteluun osallistui yhteensä 128 henkilöä, joista 37 oli kaupungin edustajia ja 91 edusti yhteistyökumppaneita.

Lisäksi syyskuussa 2025 käydään Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välinen lakisääteinen HYTE-neuvottelu. Neuvottelussa sovitaan Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välisen HYTE-yhteistyön eri osa-alueista.

Tulosten yhteenveto käsitellään kaupungin operatiivisessa johtoryhmässä ja se julkaistaan neuvottelumuistioiden kanssa myös kaupungin nettisivuilla. Tuloksia hyödynnetään hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 laadinnassa sekä uuden kaupunkistrategian tietopohjana.

Huomioita vuoden 2025 HYTE-neuvotteluista

- Hyte-neuvotteluissa kaupungin sidosryhmät ja yhteistyökumppanit ovat keskiössä - tavoitteena on, että 80% neuvotteluiden osallistujista olisi heidän edustajiaan.
 - Kutsuttujen joukko on koottu toimialojen välisessä yhteistyössä ja kutsuttujen joukko on laaja.
 - Elämänkaariryöryhmien jäsenet ja hyte-valmisteluryhmä ovat päävastuulliset kaupungin edustajat neuvotteluissa ja kokoonpanoa täydennetään tarvittaessa.
- Vuoden 2025 HYTE-neuvotteluiden teemat olivat **hyvinvoinnin teemat** ja **yhteistyö**
- Neuvotteluita edelsi osallistujille lähetetty ennakkokysely neuvotteluiden teemoista. **Ennakkokyselyn vastausten perusteella muodostettiin ikäryhmäkohtaiset tarkemmat alateemat, joista keskusteltiin ryhmissä neuvotteluissa.**
- Työpajat olivat kaksiosaiset:
 - Ilmiöiden tunnistaminen ja luokittelu.
 - Hyte-yhteistyö ja muutos, joka halutaan saada aikaan seuraavan neljän vuoden aikana.
- HYTE-neuvotteluiden työpajatyöskentelyn pohjalta kustakin ikäryhmästä eroteltiin vielä tarkemmat alateemat ja nostot ilmiöistä, jotka raportoidaan toukokuussa julkaistavassa HYTE-barometrissa ja muistioraportissa.

HYTE-neuvotteluiden osallistujat 2025

12.2. Lapset, nuoret ja lapsiperheet 54

(yhteistyökumppanit 38 + kaupunki 16)

Diakonissalaitos/VAMOS, Pelastusameija, Vanhusneuvosto, Laurea AMK, Miessakit, Nuorisotutkimusseura, Helsingin Pelastusliitto, Soste, Nuorisoneuvosto, Sirkus Magenta, Helsinki Missio, Helsingin seudun pyöräilijät, Q-teatteri, Rise, THL, Mieli ry, Helsingin seurakuntayhtymä, SairaalaKlovni, Kehitysvammatuki 57 ry, HUS, SPR/Turvatalo, Loistoselementti, Syöpäjärjestöt, Partio, PKS Turvakoti ry, Suomen pakolaisapu, MLL, Icehearts, Helsingin ensikoti, HYY, Helsingin yliopisto

27.2. Työikäiset 29

(yhteistyökumppanit 18 + kaupunki 11)

HUS, Soste ry, Miessakit ry, Helsingin Klubitalo Eskot ry, Suomen pakolaisapu, Luckan rf, Pelastusarmeija, Rikosuhripäivystys, Helsingin Muistiyhdistys ry, Helsinki Missio, Helsingin Reumayhdistys, Helsingin kaupunginosayhdistys ry Helka, Laurea, Kehitysvammatuki 57 ry, Mieli ry, Syöpäjärjestöt, HYY

5.3. Ikääntyneet 45

(yhteistyökumppanit 35 + kaupunki 10)

Hej, Helsingin eläkeläisten ry, Vanhusneuvosto, HUS, Miina Sillanpään säätiö, VTKL, Helsinki Missio, Suvanto ry, Q-teatteri, Vammaisneuvosto, Kallion-Vallilan eläkeläiset, Sirkus Magenta, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat, Helsingin muistiyhdistys, Tapanilan erä/karate, Kehitysvammatuki 57 ry, De sjukas väl, Eläkeläiset ry, HUS, SPR, Soste, SOY, Helpe ry, Laurea, Syöpäliitto, Suvanto ry, Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry, Suunnittelupalvelu Riski oy, Mieli ry, Syöpäjärjestöt, Helka ry

Tulokset: Alateemat ja nostot ilmiöistä

LAPSET, NUORET JA LAPSIPERHEET

Mielen hyvinvointi:

- **Vanhemmuus ja aikuisten tuki:** huolehditaan siitä, että perheet, joissa tarvitaan tukea vanhemmuuteen, myös saavat sitä. Kouluissa tulisi olla turvallisia aikuisia, joiden puoleen oppilaat voivat kääntyä matalalla kynnyksellä.
- **Kasvuympäristön paineet** kuten suorituskeskeisyys, kilpailuhenkisyys ja digitaalisen ympäristön tuomat paineet voivat lisätä mielen hyvinvoinnin haasteita.

Segregaatio ja eriarvoistuminen:

- Kustannusten nousu ja sosiaaliturvaan kohdentuneet leikkaukset lisäävät **lapsiperheköyhyyttä ja tuloeroja**.
- **Asuinalueiden eriytyminen** voi lisätä alueellista eriarvoisuutta ja syrjäytymisen riskiä ja johtaa esimerkiksi jengiytymiseen.

Terveelliset elintavat:

- Luontainen **liikkuminen** on vähentynyt ja nuorten liikkumisharrastukset ovat osin liian kilpailullisia. Tämän vuoksi on tärkeää lisätä arkiliikuntaa ja tarjota myös vähemmän kilpailullisia liikuntaharrastuksia.
- **Harrastusmahdollisuuksien** saavutettavuudesta kaikille tulee pitää huolta.

TYÖIKÄISET

Mielen hyvinvointi:

- Hektinen arki tai haasteet arkirutiineissa voivat aiheuttaa **arjen kuormitusta**.
- Tukiverkkojen puute, kasvokkaisen vuorovaikutuksen väheneminen ja vuorovaikutuksen siirtyminen some-alustoille voivat lisätä **yksinäisyyden** kokemuksia.

Segregaatio ja eriarvoistuminen:

- Kustannusten nousu ja sosiaaliturvaan kohdentuneet leikkaukset ovat heikentäneet monen taloudellista tilannetta ja aiheuttavat **köyhyyttä ja tuloerojen kasvua**.
- **Asuinalueiden eriytyminen** voi lisätä alueellista eriarvoisuutta ja syrjäytymisen riskiä ja voi johtaa ongelmien kasautumiseen joillain alueilla sekä vähentää asuinalueiden vetovoimaa.

Terveelliset elintavat:

- Mahdollisuudet ja halu noudattaa terveellisiä elintapoja ovat osittain **polarisoitunut** eri väestöryhmien välillä.
- **Matalan kynnyksen palveluiden saatavuuden** parantamiseksi on tärkeää varmistaa esimerkiksi liikuntapaikkojen ja harrastusmahdollisuuksien riittävyys sekä terveyspalveluiden saatavuus kaikille.

IKÄÄNTYNEET

Mielen hyvinvointi:

- Erilaiset itsenäistä elämää heikentävät **toimintakyvyn rajoitteet** vaikuttavat mielen hyvinvointiin.
- **Yksinäisyyden** vähentäminen on tärkeää, koska yksinäisyys on usein juurisyy mielen hyvinvoinnin ongelmiin ja päihteiden käyttöön.

Terveys ja toimintakyky:

- Oikeanlaisten ja oikea-aikaisten **palveluiden löytäminen ja niihin pääsyn** turvaaminen on tärkeää, samoin täytyy huolehtia palveluiden saavutettavuudesta.
- **Terveellisten elintapojen ylläpito** ja noudattaminen vaikuttavat terveyteen ja hyvinvointiin kokonaisvaltaisesti ja niiden noudattamista tulee kannustaa ja tukea.

Ikääntyneet kaupunkilaisina:

- **Digitalisaatio** läpäisee jo lähes kaikki palvelut, mutta kaikilla ikääntyneillä ei ole mahdollisuutta tai osaamista käyttää digitaalisia laitteita ja palveluita.
- Ikääntyneet ovat ryhmänä **monimuotoinen** ryhmä ja erilaiset tarpeet ja elämäntilanteet tulee huomioida heille suunnatuissa palveluissa.

HYTE-neuvottelutiedon hyödyntäminen

HYTE-neuvottelujen tulokset (hyte.hel.fi/HYTE-neuvottelut)

Tulosten käsittely

Operatiivinen johtoryhmä

Elämänkaaren mukaiset HYTE-työryhmät

Neuvostot ja järjestöneuvottelukunta

Huomioidaan osana talouden ja toiminnan suunnittelua

Strateginen suunnittelu

Kaupunkistrategia

Sotepe-toimialan palvelustrategia

Toimintaympäristöanalyysi

Hyvinvointisuunnitelma

Laaja hyvinvointikertomus

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

HUS-järjestämissopimuksen HYTE-teemaryhmä (Uudenmaan taso)

Järjestöt ja muut kumppanit

Helsingiläiset

Kiitos!